

Nr 48.

Av herr Rylander, om en översyn av gällande konkurslag.

Förvaltningen av konkursbo omhänderhaves enligt gällande lag av en eller flera förvaltare. Dessutom finnes en rättens ombudsman, som utses av konkursdomaren. Ombudsmannens åligganden utgöres av *dels* vissa formella funktioner, som tillkommer honom som det allmännas och konkursdomarens representant, *dels* kontrollfunktioner, väsentligen bestående i kontroll över förvaltningens handhavande av förvaltning och redovisning och *dels* förvaltningsfunktioner bestående däri att för vidtagande av vissa viktigare åtgärder beträffande förvaltningen samtycke erfordras av rättens ombudsman. Borgenärerna äger vidare utse granskningsmän med uppdrag att å borgenärernas vägnar övervaka förvaltningen. I vissa fall skall frågor angående boets förvaltning hänskjutas till avgörande av borgenärerna in corpore. För det fall att tillgångarna antages icke förslå till gäldande av konkurskostnaderna finnes ett förenklat förfarande, s. k. fattigkonkurs.

Konkurslagens regler om förvaltningen av till konkurs avträdd egendom har i praktiken visat sig vara i olika avseenden mindre lämpliga.

Lagens system för handhavandet av förvaltningen och kontrollen däröver är, såvitt gäller mindre och medelstora konkurser, alltför omständligt. Kostnaden för realisationen av tillgångarna blir härigenom ofta oproportionerligt hög. En förenkling av förfarandet för dessa fall av konkurs, som är de vanligaste, är därför önskvärd. För ernående av en sådan förenkling bör undersökas, huruvida icke institutionen »rättens ombudsman» skulle kunna avskaffas eller i vart fall kunna göras fakultativ. Vissa av de ombudsmannen åliggande formella bestyren torde kunna avskaffas och de övriga överflyttas å konkursdomaren eller förvaltaren. Kontrolluppgifterna synes kunna i allt väsentligt fullgöras av konkursdomaren, som därvid bör äga rätt att anlita sakkunnigt biträde, där så erfordras. För vinnande av större säkerhet bör förvaltare åläggas skyldighet att taga och vidmakthålla försäkring för omhänderhavda medel. Detta måste oavsett önskemålen om reformer i övrigt anses påkallat. Vad angår de förvaltningsuppgifter, som åvilar rättens ombudsman, är dessa till övervägande del av rent praktisk art. Det kan därför ifrågasättas, om icke i stället för en rättens ombudsman, där så erfordras, vid förvaltarens sida bör sättas en eller flera av borgenärerna utsedda förtroendemän, vilkas mening förvaltaren i vissa hänseenden skulle vara skyldig inhämta. Dessa förtroendemän skulle även kunna ersätta de nuvarande granskningsmännen.

Beträffande större konkurser torde en anordning sådan som den ovan skisserade knappast medföra besparingar av betydelse. Det bör emellertid, bl. a. för enhetlighetens skull, undersökas, om icke även beträffande sådan konkurser den föreslagna nya anordningen, som även för sådana fall i vissa hänseenden erbjuder fördelar framför den nuvarande ordningen, bör genomföras.

I åtskilliga fall framstår det redan på förhand som uppenbart, att tillgångarna endast förslå till utdelning till ett fåtal privilegierade borgenärer. Det synes i dylika fall vara oegentligt och onödigt att igångsätta ett så omfattande förfarande med kallande av alla borgenärer o. s. v. som erfordras enligt den gällande konkurslagen. Det bör därför övervägas, om icke för sådana fall ett förenklat förfarande skulle kunna tillämpas. Bevakningsförfarandet och vad därmed sammanhänger, såsom behandlingen av tvistiga fordringar, bör sålunda i sådana fall kunna inskränkas till att omfatta de borgenärer, som kan påräkna utdelning i konkursen. Även andra förenklningar bör övervägas. Yppas senare anledning till antagande att tillgångarna förslå till utdelning även till andra borgenärer, kan i överensstämmelse med vad som nu sker i motsvarande fall vid fattigkonkurs, en utvidgning av konkursförfarandet komma till stånd.

På grund av vad sålunda anförts får jag hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om en översyn av gällande konkurslag och framläggande för riksdagen av de förslag, vartill en sådan översyn må giva anledning.

Stockholm den 19 januari 1954.

Olov Rylander.